www.kurdistannet.org
بەکاتی ناوەندی ئەوروپا 5-10-2007 19:46

گۆرانکارییە نوێکانی سیستمی فێرکاری - بەشی 4 (5) ... فایەق سەعید

تاقیکردنەوەکان

لەهەر ولاتێکدا تاقیکردنەوەی زۆر هەبوو ئەوە مانای ئەوەیە سیستمی فێرکاری و پەروەردەیی توانای گەشەسەندنی نیە چونکە نازانێت چۆن لەوە دڵنیا بێت کەخوێندکارەکانی بڕە زانستی پێویستیان وەرگرتووە یا نا. هەموشتان ئەوە دەزانن تاقیکردنەوەکانی ولاتی ئێمە کۆنترین شێوازی کارکردنەو ئەمڕۆ چەندین شێوازی بەکەڵکتر لەئارادا هەن. تاقیکردنەوەکان شەش جۆرە زیان بەرهەم دێننەوە: یەکەم وەکو جەستەو دەرون ماندوویان دەکات. دووەم پارەیەکی زۆر لەبودجەی وەزارەتی پەروەردەو قوتابخانەکان دەبات. سێیەم خوێندکار تەنەها بۆ تاقیکردنەوە دەخوێنێت و ماموستاش

شێوازی وانەووتنەوەکانی بۆ ئەو مەبەستە دادەڕێژێت. چوارەم سیستمی فێرکردن خوێندکار سست و تەمەڵ دەکات و پرۆسەی بیرکردنەوەیان پەك دەخات. پێنجەم خوێندکار لەسەر ئەنجامی تاقیکردنەوەکان پاداشت و سزا دەدرێن. شەشەم خوێندکاران لەگەڵ خۆشیاندا یەك خێزان هەراسان دەکەن. من بۆ زۆر لایەن ئەوەم روون کردۆتەوە کەبێماناترین شت تاقیکردنەوەکانی نیو سال و کۆتایی ساڵە. قوتابخانە بەدرێژایی وەرزی یەکەم قوتابیەکانی تاقیدەکاتەوەو دواتر لەنیوەی ساڵیش جارێکی دی دێت و خوێندکاران لەهەمان ئەو مادانەدا تاقیدەکاتەوە. ئەمە کارێکی زۆر خراپ و بێ مانایە. لێتان ناشارمەوە بەلابردنی تاقیکردنەوەکانی نیوساڵ وەك لەخاڵی سێیەمی پرۆژەکەدا هاتووە، گەلێك خۆشحاڵ بووم. من پێشنیاری ئەوە دەکەم لەکاتی هەڵسەنگاندنی ئەم پرۆژەیەدا تاقیکردنەوەکانی کۆتایی ساڵیش بەدەر لەپۆلی نۆیەم و دوازدەهەم لابببرێن. لەبری ئەو دوو تاقیکردنەوەیە من پێم باشە هەر ماموستایەك خوێندکارەکانی خۆی بەدرێژایی نۆ مانگی خوێندن لەپۆلەکانی خۆیاندا تاقیبکاتەوە. کۆکردنەوەی سەرجەمی قوتابخانەکە لەهۆڵێکی گەرمدا بۆ ئەوەی بەیەکەوە تاقیکردنەوە ئەنجام بدەن هیچ دەلالەتێکی زانستی نیە، مەگەر ئەوە نەبێت کەبڵێین مەرگیش لەگەڵ هاومالاڵن جەژنە.

لەلایەکی دیکەوە پێشنیاری ئەوە کراوە کەتاقیکردنەوەی میللی سەرتاسەری (خاڵی پێنجەم) بەشێوەیەك جێگای تاقیکردنەوەی بەکەلۆری سەرەتایی بگرێتەوە. دەبێ ئەوەش یاداشت بکەم ئەم تاقیکردنەوەیە هێشتا بۆ زۆر کەس روون نین چونکە شتێکی تازەیە لەسیستمی ئێمەدا. ئەم تاقیکردنەوەیە زیاتر بۆ هەڵسەنگاندنی ئاستی خوێندکارانەو پرسیارەکانیشی دەبێ زۆر لەپرسیارەکانی بەکەلۆری جیاوازبێت. هەروەها نابێ ئەم تاقیکردنەوەیە بەهیچ شێوەیەك ببێتە پێوەر بۆ دەرچواندن یا خستنی هیچ خوێندکارێك، ئەگەرنا دەلالەتی خۆی لەدەست دەدات.

دواتر لابردنی تاقیکردنەوەکانی بەکەلۆری شەشەمی سەرەتایی (خاڵی چوارەم) لەبەر زۆر هۆ بەبریارێکی زۆر پەسەند دەزانم. لەوەش گرینگتر شکاندنی هەیبەتی تاقیکردنەوەکانی بەکەلۆری ناوەندی و ئامادەییە (خالی شەشەم) کەمن بەگەورەترین دەستکەوتی دەزانم بۆ خوێندکاران. بەلام میکانیزمی دابەشکردنی نمرەکان لەنێوان هەر سێ پۆلەکەدا بەباش نازانم. بەر لەکۆنگرە

ئەو نووسینانەی لە کوردستان نێت دا بڵاودەکرێنەوە، بیروبۆچوونی خاوەنەکانیانە، کوردستان نێت لێی بەرپرسیار نییە.

www.kurdistannet.org
بەکاتی ناوەندی ئەوروپا 5-10-2007 19:46

لەپرۆژەیەکدا بۆ وەزارەتی پەروەردە ئەوەم پێشنیار کردبوو کەنمرەکانی سێیەمی ناوەندی واتە پۆلی 9 بەیەکسانی لەنێوان پۆلەکانی 7، 8، 9 دابەش بکرێت. بەهەمان شێوەش نمرەکانی کۆتایی پۆلی شەشەمی ئامادەیی یا پۆلی 12 بەیەکسانی لەنێوان پۆلەکانی 10، 11، 12 دابەش بکرێت. واتە پۆلی 12 تەنها 33، 5% ی لەسەر بێت. بەلام بەپێی پرۆژەکەی وەزارەتی پەروەردە 75% ی نمرەی خوێندکار لەپۆلی 12 وە وەردەگیرێت (70% لەپۆلی 9) . ئەم کارە جێگەی نیگەرانیەکی یەکجار زۆرە بۆ من چونکە ئازارەکانی خوێندکاران لەجێی خۆیاندا دەمێنێنەوەو لەبایەخی پرۆژەکەش کەم دەکاتەوە. بۆ نموونە لەپۆلی 10 وە تەنها 10% نمرەکە وەردەگیرێت و لەپۆلی 11 شەوە تەنها 15%. ئەم رێژانە بەهیچ شێوەیەك هاندەر نین بۆ خوێندکار. لەلایەکی دیکەوە من دڵنیام لەوەی هەموو خوێندکاران لەکاتی تاقیکردنەوەکانی بەکەلۆریدا وەکو جاران خۆیان و خێزانەکانیان هەمان ئازار دەچێژن و مامۆستاکانیش وەکو جاران لەکاتی راستکردنەوە دەفتەرەکانی بەکەلۆریدا لەگڕەی هاوینە بێ کارەباکاندا ناتوانن زیاتر لەیەك خولەك بدەنە هەر دەفتەرێك. ئەمەش مانای وایە ئێمە هەمان نادادپەروەی دووبارە دەکەینەوەو لەهەمان ئالۆزیدا دەژین. وەکو چارەسەر من سێ ئەڵتەرناتیف دەخەمە پێش وەزارەتی پەروەردەو کەدواتر بەنووسراویش بۆیان دەنێرم. یەکەم پشنیارە کۆنەکەمە کەهەر پۆلەو 33%، 5 ی لەسەر بێت. باشی ئەم حاڵەتە ئەوەیە خوێندکار بەهەمان ئەندازە بایەخ بەهەر سێ ساڵی خوێندنەکە دەدات. هەروەها لەم حاڵەتەدا ئێمە پێویستمان بەوە نیە 6 هەفتە پشوو بدەینە خوێندکاران بۆ خۆ ئامادەکردن بۆ بەکەلۆری، بەڵکو دەتوانین ئەو تاقیکردنەوانە لەناو مانگی پێنجدا ئەنجام بدەین. بەم هەنگاوەش نەخوێندکارو نەخێزانەکانیش هەراسان دەبن چونکە تاقیکردنەوەکان تەنها **33، 5%** یان لەسەرە.

دووەم پۆلەکانی 9 و 12 رێژەی 40% یان لەسەر بێت و ئەو 60% ی دیکەش بەسەر دوو پۆلەکەی دیکەدا دابەش بکرێن. سێیەم ئەلتەرناتیڤم ئەوەیە پۆلی 9 و 12 تەنها 50% لەسەر بێت و ئەو 50% کەی دیکەشی بەسەر ئەو دوو پۆلەی دیکەدا دابەش بکرێن. خۆم ئەڵتەرناتیڤی سێیەمم زۆر لەلا پەسەند نیە، بەڵام وەکو سازشێك بەهەنگاوێکی باشتری دەزانم لەو چارەسەرەی لەناو پرۆژەکەی وەزارەتدا پەروەردەدا هاتووە. هاوکات هیوادارم وەزارەتی پەروەردە ئەم چارەسەرە هەڵنەبژێرێت.

لەلایەکی دیکەوە بەپێ پرۆژەکە ئەم سیستمە ئەو خوێندکارانە ناگرێتەوە کەئەمساڵ واتە 2007/2008 لەپۆلی 8 یا 11 دەست بەخوێندن دەکەن. واتە ئەوانیش بەپێ سیستمە کۆنەکە بەشداری تاقیکردنەوەکانی بەکەلۆری دەن من پێم وایە ئێمە دەتوانین ئەم دوو پۆلەش بخزێنینە ناو ئەم سیستمە تازەیەوە. بۆ چارەسەرکردنی ئەم مەسەلەیەش دەتوانین ئەو 100 نمرەیە لەنێوان هەردوو پۆلی 8 و 9 یا 11 و 12 دا دابەش بکەین. واتە ئەو خوێندکارانەی ساڵی خوێندنی داهاتوو یا هاوینی 2009 تاقیکردنەوە لەپۆلەکانی 9 و 12 دەدەنەوە لەبەر رۆشنایی دوو ساڵدا نمرەکانیان بۆ حیساب بکرێت.

faiekk@hotmail. com

ئەو نووسینانەی لە کوردستان نێت دا بڵاودەکرێنەوە، بیروبۆچوونی خاوەنەکانیانە، کوردستان نێت لێی بەرپرسیار نییە.